

III SYVENTÄVÄT OPINNOT

(Sem 30), 30 op

TAVOITE

Semiotiikan syventävien opintojen tavoitteena on syvälinen perehdyttäminen semiotiikan monitieteiseen alaan. Tieteellinen työskentely ja tutkimusongelmat ja -menetelmät painottuvat syventävien opintojen jaksossa. Ensisijainen kohde ovat perustutkinto-opiskelijat mutta myös jatko-opiskelijat. Kokonaisuus voidaan koota vapaasti ja väljästi opiskelijan omien intressien mukaisesti erilaisia suoritustapoja kannustaen. Opiskelija voi omassa pääaineessaan laatia pro gradu -tutkielman, jonka semioottisen metodologiasuuntauksen hänen pääaineensa ohjaaja hyväksyy.

OPETUSMUODOT

Opiskelu toteutetaan joko intensiiviopetuksena tai monimuotoisena verkko-opetuksena, (verkkoluentoja, tehtäviä, ryhmätöitä), kirjatentit ja henkilökohtainen opintojen ohjaus.

3.1. SEMIOTIIKAN FILOSOFIAA (SEM 31), 5 OP

Jaksossa syvennetään perusopinnoissa aloitettua filosofian ja semiotiikan välisten yhteyksien analysointia sekä käsitellään semiotiikan teoreettisia ja filosofisia perusteita.

Kirjallisuus (3 seuraavista sopimuksen mukaan):

N. Houser – C. Kloesel (toim.), *The essential Peirce* 1, (s. xix–108 ja 245–371); **M. Foucault**, *The order of things*; **S. Langer**, *Philosophy in a new key: a study in the symbolism of reason, rite, and art*; **K-O. Apel**, *From a transcendental-semiotic point of view*; **C. Morris**, *Foundations of the theory of signs*.

Vastuuhenkilö: VTL Mats Bergman, Helsingin yliopisto

3.2. SEMIOTIIKAN TEORiat JA MENETELMÄT (SEM 32), 5 OP

Jaksossa perehdytään semioottisiin teorioihin ja käytännön sovellusmenetelmiin. Jakso perehdyttää Charles S. Peircen semiotiikkaan alkuperäisten tekstien ja sovellutusten kautta.

Kirjallisuus:

N. Houser – C. Kloesel (toim.), *The essential Peirce*, osa 2 (luvut 1–3, 7, 18–23, 28 ja 32–33)

ja 2 jaksoa seuraavista:

1. **J. J. Liszka**, *A general introduction to the semeiotic of Charles S. Peirce*;
2. **F. Merrell**, *Peirce's semiotics now*;
3. **M. Fisch**, *Peirce, semeiotic, and pragmatism* (luvut 1, 10, 12–14 ja 16–22);
4. **M. Bergman**, *Meaning and mediation: toward a communicative interpretation of Peirce's theory of signs*, **E. Kilpinen**, "Mitä on semeiotikka" (Synteesi 4/1995) ja **S. Paavola**, "C. S. Peircen salapoliisimetodologian ja merkkiteorian relevanssi yhteiskuntatieteille", (*Sosiologia* 4/98).

Jakso perehdyttää myös ranskalaiseen jälkistrukturalistiseen ajatteluun.

Kirjallisuus (sopimuksen mukaan valitaan 3 seuraavista):

J. Derrida, *Positioita*; **J. Kristeva**, *Desire in Language*; **J. Baudrillard**, *Ekstaasi ja rivous*; **J.-F. Lyotard**, *Tieto postmodernissa yhteiskunnassa*.

Vastuuhenkilö: FT Harri Veivo, Helsingin yliopisto

III SYVENTÄVÄT OPINNOT

3.3. SEMIOTIIKAN KESKEISET SOVELLUSALAT II

(SEM 33), 15 OP

Valitaan kolme alla olevista vaihtoehdoista. Kukin suuruudeltaan 5 op.

3.4. LUONTO JA MIELI (SEM 33.1)

3.4.1. YMPÄRISTÖN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.1.1), 5 OP

Jakso käsittää luontoon ja ympäristöön liittyviä semioottisia kysymyksiä.

Kirjallisuus (valikoiden, sopimuksen mukaan):

J. Hoffmeyer, Signs of meaning in the universe biosemiotica; **J. Hoffmeyer-C. Emmeche** (toim.), Semiotica vol 127 ¼ (1999); **T. v. Uexküll ym.**, Endosemiosis, Semiotica vol 96 1/2 (1993 s. 5–51); **Th. A. Sebeok** (toim.), Approaches to animal communication; **Th. A. Sebeok** (toim.), Biosemiotics: the semiotic web; **J. v. Uexküll**, Bedeutungslehre (engl. The theory of meaning, Semiotica 42, 1 (1982, s. 25–82).

Vastuuhenkilö: Professori Matti Järvilehto, Oulun yliopisto

3.4.2. BIOSEMIOTIIKKA – BIOSEMIOTICS (SEM 33.1.2), 5 OP

This course within the biosemiotic area will focus on ethological/zoosemiotic questions.

Literature:

D. Martinelli, How musical is a whale? Toward a theory of zoömusicology; **M. Bekoff – D. Jamieson** (ed.). Interpretation and explanation in the study of animal behaviour; **Th. A. Sebeok**, The play of musement; Articles contained in www.zoosemiotics.helsinki.fi

Vastuuhenkilö: FT Dario Martinelli, Helsingin yliopisto

3.4.3. KOGNITIIVINEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.1.3), 5 OP

Jaksossa perehdytään semiotiikan ja erilaisten kognitiotieteellisten lähestymistapojen yhteyksiin. Painopiste on siinä, miten ihminen konstruoi merkityksiä ja miten ihmisen kognitiiviset prosessit eli tiedonkäsittely liittyy siihen.

Kirjallisuus (2 tai 3 seuraavista sopimuksen mukaan):

A. Airola – H. J. Koskinen – V. Mustonen (toim.), Merkillinen merkitys; **R. Cummings**, Meaning and mental representation; **T.C. Daddesio**, On minds and symbols: the relevance of cognitive science for semiotics; **M. Danesi**, Giambattista Vico and the cognitive science enterprise; **Eysenck – Keane**, Cognitive psychology: a student's handbook, luvut 3, 7 ja 8; **G. Lakoff**, Women, fire, and dangerous things (s. 1-373); **G. Lakoff – M. Johnson**, Philosophy in flesh (s. 1–129, 337–568); **L. Talmy**, Toward a cognitive semantics, vol. I-II.

Vastuuhenkilö: FL Jarmo Herkman,
Helsingin yliopisto

3.4.4. PSYKOANALYYTTINEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.1.4), 5 OP

Jakso perehdyttää psykoanalyttisen teorian semiotiikkaa hyödyntävään suuntaukseen, jossa keskeisenä vaikuttajana on ollut psykoanalyttikko Jacques Lacan.

Kirjallisuus:

J. Lacan, Écrits: spegelstadiet och andra skrifter (kaksikielinen versio s. 165–247, on myös engl.); **J. Kristeva**, Revolution in poetic language (s. 21–106)

sekä yksi jakso seuraavista:

1. **J. Derrida**, Writing and difference (s. 198-231) ja **M. Blonsky** (toim.), On signs (s. 236-258);
2. **J-L. Nancy-P. Lacoue-Labarthe**, The title of the letter;
3. **H. J. Silverman** (toim.), Cultural semiosis;
4. **K. Silverman**, The subject of semiotics.
5. **O. Parland**, Tieto ja eläytyminen (s. 103–169).

Vastuuhenkilö: VTM Pia Sivenius,
Taideteollinen korkeakoulu

3.4.5. LÄÄKETIETEEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.1.5), 5 OP

Jakson tarkoituksena on johdattaa lääketieteen semiotiikan perusteisiin ja psykoanalyttisesti orientoituneeseen semiotiikkaan ja antaa kuva merkityksenannon ongelmasta näiden piirissä.

Kirjallisuus:

K. V. Staiano, Interpreting signs of illness;
B. E. Litowitz–P.S. Epstein (toim.), Semiotic perspective on clinical theory and practice (luvut Baer, Litowitz);
Th. A. Sebeok – E. P. Young (toim.), Biosemiotics (luvut Ots, Staiano); Semiotica 99 (1991: 3–4, s. 251–268); **E. A. Grosz**, Jacques Lacan: a feminist introduction; Psykoterapia 1991: 1–2/1991 (s. 48–60).

Vastuuhenkilö: LT Marja-Liisa Honkasalo,
Helsingin yliopisto

3.4.6. TIETEEN JA TEKNOLOGIAN SEMIOTIIKKA (SEM 33.1.6), 5 OP

Jaksossa tutustutaan semioottisiin näkökulmiin tieteen ja teknologian tutkimuksessa.

Kirjallisuus:

1) **D. Hess**, Science studies: an advanced introduction;
2) **B. Latour & S. Woolgar**, Laboratory life: the construction of scientific facts, tai **B. Latour**, Pandora's hope: essays on the reality of science studies ja
3) **K. Knorr Cetina**, Epistemic cultures: how the sciences make knowledge (valikoiden), tai **J. Pitt**, Thinking about technology: foundations of the philosophy of technology.

Vastuuhenkilö: VTM/KTM Tarja Knuuttila,
Helsingin yliopisto

3.5. KIELI JA KULTTUURI (SEM 33.2), 5 OP

3.5.1. LINGVISTINEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.2.1)

Jakso käsittelee erilaisia ”kieliä” kielessä ja kielen ilmiöitä semioottisesta näkökulmasta, esim. kieleen, kulttuuriin ja kommunikaatioon liittyviä teoreettisia ja metodologisia ongelmia sekä retoriikan semiotiikkaa.

Kirjallisuus (valitaan n. 500 sivua.):

M. Lehtonen, Merkitysten maailma (300 s.); **M. Mälkiä–J. Stenvall**, Kielen vallassa (233 s.); **M. Varis**, Sumea kieli (283 s.); **K. Kajannes–L. Kirstinä** (toim.), Kirjallisuus, kieli ja kognitio; **S. Tuohimaa**, Kapina kielessä;
N. Fairclough (toim.), Critical language awareness (343 s.); **J. B. Thompson**, Ideology and modern culture (362 s.); **J. Blomstedt**: Retoriikkaa epäilijöille.

Vastuuhenkilö: Professori Pirjo Kukkonen,
Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto

3.5.2. KÄÄNTÄMISEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.2.2), 5 OP

Jakso käsittelee erilaisia semioottisia teorioita ja menetelmiä kuvaamaan, selittämään ja tulkitsemaan kieltä, kulttuuria ja kommunikaatiota, etenkin kääntämisen näkökulmasta.

Kirjallisuus (valitaan kaksi teosta seuraavista):

Translation Translation, ed. **S. Petrilli**; **A. Chesterman**, Memes of translation; **D. L. Gorfée**, Semiotics and the problem of translation; **R. Oittinen**, I am me – I am other; **N. Fairclough**, Critical discourse analysis; **R. Oittinen**, Kääntäjän karnevaali; **S. Bassnett**, Teoksesta toiseen; **C.-A. Upton** (ed.), Moving target.

Vastuuhenkilö: Professori Pirjo Kukkonen, Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto

3.5.3. ETNOSEMIOTIIKKA (SEM 33.2.3.), 5 OP

Jaksossa paneudutaan etnosemiotiikan erityiskysymyksiin. Kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

Vastuuhenkilö: Professori Vilmos Voigt, Eötvös Loránd yliopisto, Budapest

3.5.4. SUKUPUOLEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.2.4), 5 OP

Katsaus merkityksenannon ja sukupuolen välisiin kytkentöihin.

Kirjallisuus (valitaan kaksi teosta):

J. Kristeva, Puhuva subjekti (s. 1–20, 51–300); **T. De Lauretis**, Alice doesn't; **H. Cixous–C. Clement**, The newly born woman (ransk. La jeune née); **S. Heinämaa**, Ele, tyyli ja sukupuoli; **S. Heinämaa–M. Reuter–K. Saarikangas** (toim.), Ruumiin kuvia; **L. Irigaray**, Sukupuolieron etiikka; **K. Silverman**, The subject of semiotics; Merkityksenanto ja sukupuoli, Synteesi 4/1996, s. 2–78.

Vastuuhenkilö: Professori Anne Sivuoja-Gunaratnam, Turun yliopisto

3.5.5. USKONTOJEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.2.5), 5 OP

Jaksossa tutustutaan uskonnon merkkeihin kalliotaiteessa, pyhässä tilassa ja maisemassa sekä uskontojen omassa symboliikassa.

III SYVENTÄVÄT OPINNOT

Kirjallisuus:

J. Pentikäinen–T. Miettinen, Pyhän merkit kivessä;

S. E. Guthrie, The faces in the clouds. A new

theory of religion; **T. Sjöblom–T. Utriainen**

(toim.), Mikä ihmeen uskonto? Suomalaisten

tutkijoiden puheenvuoroja uskonnosta.

Vastuuhenkilö: Professori Juha Pentikäinen,

Helsingin yliopisto

3.5.6. POPULAARIKULTTUURIN SEMIOTIIKKA (SEM 33.2.6), 5 OP

Jaksossa tutustutaan populaarikulttuurin tutkimuksen semioottisiin perusteisiin.

Kirjallisuus (valikoiden ja sopimuksen mukaan):

U. Eco, The role of the reader (s. 144–172);

U. Eco, The open work (s. 180–216);

P. Brantlinger–J. Naremore (toim.), Modernity and mass culture (s. 1–21, 103–116, 203–223); **D. Strinati**,

An introduction to theories of popular culture

(s. 87–128); **L. Grossberg**, Mielihyvän kytkennät

(s. 34–171, 230–267); **J. Fiske**, Television culture;

P. Kukkonen, Ilon ja surun sointu. Folkloresta poploreen

tai **P. Kukkonen**, Tango Nostalgia. The Language of Love and Longing; **R. Barthes**, Mytologioita

Vastuuhenkilö: Professori Pirjo Kukkonen, Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto

3.5.7. YLEINEN KULTTUURISEMIOTIIKKA, 5 OP (ESIM. VENÄLÄINEN KULTTUURISEMIOTIIKKA) (SEM 33.2.7)

Jakso perehdyttää venäläiseen kulttuurisemiotiikkaan ja sen taustaan, sen tärkeimpien edustajien ajatteluun ja käsitteistöön.

Kirjallisuus:

Th.A. Sebeok–J. Umiker-Sebeok (toim.), The semiotic sphere, (luku S. Rudy, "U.S.S.R") tai

M. Fleischer, Die sowjetische Semiotik;

D.K. Danow, The thought of Mikhail Bakhtin;

A. Shukman (toim.), The semiotics of Russian culture. (Venäjän kielellä lukuisia vaihtoehtoja.)

Vastuuhenkilö: Professori Pekka Pesonen, Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto

3.5.8. MYYTTIEN TUTKIMUS (SEM 33.2.8), 5 OP

Jaksossa käsitellään erilaisten myyttien semioottisia merkkejä ja merkkijärjestelmiä.

Kirjallisuus: Ilmoitetaan erillisen luettelon mukaan.

Vastuuhenkilö: Professori Leif Åberg,
Helsingin yliopisto

3.5.9. ARJEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.2.9), 5 OP

Kurssin tarkoituksena on tutustuttaa semioottiseen merkkiin ja sen toimintaan, erityisesti arjen ympäristössä esiintyviin merkkeihin. Päämääränä on kyky tunnistaa ja analysoida arjen merkkejä.

Kirjallisuus (soveltuvin osin):

H. Veivo – T. Huttunen, Semiotiikka. Merkeistä mieleen ja kulttuuriin; **A. Kuusamo**, Kuvien edessä. Esseitä kuvan semiotiikasta; **G. Sonesson**, Inledning till bildsemiotiken som vetenskap; Marketing and Semiotics. (Ed.) **J. Umiker-Sebeok; J.D. Johansen– S. E. Larsen**, Signs in Use.

Vastuuhenkilö: Professori Irma Sorvali,
Oulun yliopisto

3.5.10. RAJAN JA ALUEEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.2.10), 5 OP

Jaksossa käsitellään rajan, alueen ja paikan semioottista analysointia ja sovelluksia.

Kirjallisuus: Ilmoitetaan myöhemmin

Vastuuhenkilö: Professori Eero Tarasti,
Helsingin yliopisto

3.6. TAITEEN ALALTA: (SEM 33.3.)

3.6.1. KIRJALLISUUDEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.3.1), 5 OP

Jaksossa perehdytään kirjallisuudentutkimuksen semioottisiin suuntauksiin ja koulukuntiin, narratologiaan ja alan klassikoihin.

Kirjallisuus: **R. Barthes**, S/Z tai

U. Eco, The role of the reader;

M. Fludernik: Towards 'natural' narratology

tai **J. D. Johansen**: Literary discourse.

Vastuuhenkilö: FT Harri Veivo, Helsingin yliopisto

III SYVENTÄVÄT OPINNOT

3.6.2. VISUAALINEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.3.2.), 5 OP

Jakso perehdyttää kuvan ja visuaalisen merkityksenannon systeemeihin eri konteksteihin ja lähestymistapoihin.

Kirjallisuus (valikoiden):

A. Kuusamo, Kuvien edessä; **A. Kuusamo**, Tyylistä tapaan; **G. Sonesson**, Bildbetydelser; **M. O'Toole**, The language of displayed art; **R. Barthes**, Tekijän kuolema, tekstin syntymä (s. 133–156); **R. Barthes**, Image, music, text (s. 32–51); **K. P. F. Moxey**, The practice of theory; **R. Barthes**, L'obvie et l'obtus (on myös engl. teoksessa The responsibility of forms); **J. Lintinen** (toim.), Modernin ulottuvuuksia (s. 169-189, 209-238); **M. Bal – B. Norman**, Semiotics and art history (The art bulletin 73, 1991)

Vastuuhenkilö: Dosentti Altti Kuusamo,
Helsingin yliopisto

3.6.3. ARKKITEHTUURIN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.3.3), 5 OP

Jaksossa käsitellään arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön merkkejä ja merkkijärjestelmiä.

Kirjallisuus: Ilmoitetaan tarkemmin myöhemmin.

Vastuuhenkilö: Dosentti Anne Stenros,
Teknillinen korkeakoulu

3.6.4. MUOTOILUN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.3.4), 5 OP

Jaksossa tutustutaan muotoilun ja visuaaliseen kulttuuriin semioottisesta näkökulmasta. Jakso suoritetaan osallistumalla erikseen ilmoitettavaan luento- ja / tai käytännön osallistuvaan opetukseen.

Kirjallisuus (valikoiden):

S. Vihma, Products as Representations. Publication Series of the University of Art and Design A 14, Helsinki, 1995; **R. Barthes**, Elements of Semiology. Cape Editions, London, 1967. Tarkempi kirjallisuus kurssin aikana.

Vastuuhenkilö: Yliassistentti Susann Vihma,
Taideteollinen korkeakoulu

3.6.5. ESITTÄVIEN TAITEIDEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.3), 5 OP

Jaksossa tutustutaan teatterin ja esittävän taiteen semiotiikkaan ja sen asemaan niiden tutkimuksessa.

Kirjallisuus:

E. Fischer-Lichte, Semiotics of theater;

K. Salosaari, The signs of the player: a solution (teoksessa Snow, Forest, Silence, toim. E. Tarasti, s. 274–288); **A. Helbo**, Theory of Performing Arts.

Sekä **P. Pavis**, Theatre at the crossroads of culture tai **P. Pavis** L'Analyse des spectacles, tai

S. Melrose, Semiotics of a dramatic text.

Vastuuhenkilö: Professori Pentti Paavolainen,
Teatterikorkeakoulu

3.6.6. MUSIIKIN SEMIOTIIKKA (SEM 33.3.6.), 5 OP

Jakso perehdyttää musiikin semiotiikan keskeisiin teoreetikoihin ja analyysimenetelmiin.

Kirjallisuus (valitaan kaksi teosta):

E. Tarasti, A theory of musical semiotics; **E. Tarasti** (toim.), Musiikin soivat muodot; **J.-J. Nattiez**,

Music and discourse; **R. Monelle**, Linguistics and semiotics in music; **R. S. Hatten**, Musical meaning in Beethoven; **E. Tarasti** (toim.), Musical signification.

Vastuuhenkilö: Professori Eero Tarasti,
Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto

3.6.7. LIIKKUVAN KUVAN SEMIOTIIKKA (SEM 33.3.7), 5 OP

Jaksossa tarkastellaan liikkuvan kuvan semiotiikkaa pääasiassa elokuvaan ja videotaitteeseen keskittyen.

Kirjallisuus määritellään tarkemmin opetusjakson aikana.

Vastuuhenkilö: Professori Mauri Ylä-Kotola,
Lapin yliopisto

3.7. VIESTINNÄN, JOHTAJUUDEN JA ORGANISAATION SEMIOTIIKKA (SEM 33.4)

3.7.1. VIESTINNÄN JA RETORIIKAN SEMIOTIIKKA (SEM 33.4.1), 5 OP

Jaksossa tarkastellaan joukko- ja yhteisöviestinnän erilaisia ilmentymisiä semioottisesta näkökulmasta.

Kirjallisuus tarkemmin sopimuksen mukaan.

Vastuuhenkilö: Professori Leif Åberg,
Helsingin yliopisto

III SYVENTÄVÄT OPINNOT

3.7.2. JOHTAJUUDEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.4.2), 5 OP

Jaksossa käsitellään johtajuutta narratiivisen semiootikan näkökulmasta, erityisesti tarinoiden merkitystä.

Kirjallisuus:

Mika Aaltonen (1997): Suomalaisen johtamisen arvojen ja alkukuvien jäljillä? Myytit ja konnotaatiot lukiolaisten johtamiskäsityksissä. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja, Sarja A-1:1997. **Jeromer Bruner** (1987): "Life As Narrative." Social Research, 54 (1987), 11-32.

Henrik Gahmberg (2003): Understanding in Organisations, teoksessa Tarasti, Eero (Ed.), Understanding / Misunderstanding.

Contributions to the Study on the Hermeneutics of Signs. Acta Semiotica Fennica XVI. Helsinki: Hakapaino. **Pekka Sulkunen & Juka Törrönen** (Toim.)(1997): Semioottisen sosiologian näkökulmia: Sosiaalisen todellisuuden rakentuminen ja ymmärrettävyys. Tampere: Gaudeamus.

Vastuuhenkilö: Professori Henrik Gahmberg,
Vaasan yliopisto

3.7.3. YRITYKSEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.4.3), 5 OP

Jaksossa tarkastellaan yritykseen liittyvien merkkien ja merkitysten ilmenemismuotoja. Kirjallisuus: Ilmoitetaan tarkemmin myöhemmin.

Vastuuhenkilö: Professori Risto Harisalo,
Tampereen yliopisto

3.7.4. MARKKINOINNIN JA MAINONNAN

SEMIOTIIKKA (SEM 33.4.4), 5 OP

Jaksossa tutustutaan kulutuksen, merkkien ja tuotteiden semioottiseen analyysiin. Kirjallisuus sopimuksen mukaan.

Vastuuhenkilö: Professori Leif Åberg, Helsingin yliopisto

3.7.5. UUSMEDIAN JA DIGITAALISEN

KULTTUURIN SEMIOTIIKKA (SEM 33.4.5.), 5 OP

Jaksossa tietokonemediää tarkastellaan semioottisesti digitaalisen kulttuurin ilmiönä.

Kirjallisuus: **Mauri Ylä-Kotola & Mehdi Arai**: Uusmediatieteen perusteet.

Vastuuhenkilö: Professori Mauri Ylä-Kotola.

3.8. YHTEISKUNNAN ALALTA (SEM 33.5.)

3.8.1. YHTEISKUNNAN SEMIOTIIKKA (SEM 33.5.1), 5 OP

Jakso käsittelee semiotiikan ja yhteiskuntatieteiden suhteita sekä sosiaalisten kysymysten semioottista tarkastelua sekä tulevaisuudentutkimiseen liittyviä kysymyksiä semioottisesta näkökulmasta.

Kirjallisuus (esim.):

M. Bergman, Meaning and mediation: toward a communicative interpretation of Peirce's theory of signs ja joko

1) **R. Heiskala**, Toiminta, tapa ja rakenne: kohti konstruktivistista synteesiä yhteiskuntateoriassa ja sen ohella toinen seuraavista:

a) **R. Hodge & G. Kress**, Social semiotics tai

b) **P. Sulkunen & J. Törrönen** (toim.),

Semioottisen sosiologian

näkökulmia: sosiaalisen todellisuuden

rakentuminen ja ymmärrettävyys;

tai

2) **R. Heiskala**, Society as semiosis:

neostucturalist theory of culture and society.

Vastuuhenkilö: Professori Risto Heiskala,

Jyväskylän yliopisto

3.8.2. KULUTUKSEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.5.2.), 5 OP

Jaksossa käsitellään kulutusta semioottisesta näkökulmasta. Kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

Vastuuhenkilö: Professori Pertti Ahonen,

Tampereen yliopisto

3.8.3. RAHAN JA TALOUDEN SEMIOTIIKKA (SEM 33.5.3.), 5 OP

Jaksossa käsitellään rahaan ja talouteen liittyvien merkkien semioottista tarkastelua.

Kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

Vastuuhenkilö: Professori Pertti Ahonen,

Tampereen yliopisto

III SYVENTÄVÄT OPINNOT

3.8.4. POLITIIKAN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.5.4), 5 OP

Jaksossa keskitytään politiikan merkkien semioottiseen analyysiin. Kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

Vastuuhenkilö: Professori Pertti Ahonen,
Tampereen yliopisto

3.8.5. KASVATUKSEN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.5.5.), 5 OP

Jaksolla käsitellään mm. kasvatuksen, kasvatustieteen ja semiotiikan suhdetta sekä semioottista kasvatustutkimusta.

Kirjallisuus:

E. Pikkarainen (2004) Merkityksen ongelma kasvatustieteessä. Lähtökohtia pedagogisen toiminnan perusrakenteen semioottiseen analyysiin. (Acta Universitas Ouluensis Ser. E 69) Oulu: Oulun yliopisto. Lisäksi erikseen sovittavaa kirjallisuutta.

Vastuuhenkilö: KL/KT Eetu Pikkarainen, Oulun yliopisto

3.8.6. MATKAILUN SEMIOTIIKKA

(SEM 33.5.6), 5 OP

Jaksossa tarkastellaan matkailua semiotiikan näkökulmasta monitieteisenä yhteiskunnallisena, alueellisena ja yksilöllisenä ilmiönä.

Kirjallisuus (esim.):

G. Dann, The Language of tourism: a sociolinguistic perspective; The tourist as a metaphor of the social world, **G. Dann** (ed.).

Vastuuhenkilö: Professori Arvo Peltonen,
Joensuun yliopisto, Matkailualan verkostoyliopisto

3.9. OMA SEMIOOTTINEN PROJEKTI / VAPAITA SEMIOTIIKAN OPINTOJA (SEM 33.5.7), 5 OP

Erikseen sovittava kokonaisuus opiskelijan omalta tutkimusalalta, jossa hän soveltaa semioottisia menetelmiä ja näkökulmia tai aiemmin suorittamattomia semiotiikan opintojaksoja tai korvaavia suorituksia sopimuksen mukaan.

Vastuuhenkilö: Professori Eero Tarasti,
Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto

IV SEMINAARI JA LOPPUTYÖ (Sem 40), 50 op

4.1. SEMINAARI (SEM 41), 10 OP

Tieteellinen työ ja seminaari opastavat syvälliseen semiotiikan teorioiden, metodien ja käsitteiden itsenäiseen soveltamiseen; seminaariin osallistumisen lisäksi vaaditaan yksi tai useampi tutkielma semiotiikan alalta (yht. n. 30 liuskaa). Seminaarin tai osia siitä voi korvata osallistumalla alan kansainvälisiin kongresseihin kotimaassa tai ulkomailla.

Vastuuhenkilö: Professori Eero Tarasti, Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto

4.2. LOPPUTYÖ / PRO GRADU -TUTKIELMA (SEM 42), 40 OP

Opiskelija laatii oman koulutusohjelmansa pääaineeseen pro gradu -tutkielman semiotiikkaa käsittelevästä aiheesta.

Vastuuhenkilöt: Professori Eero Tarasti, Helsingin yliopisto, Semiotiikan verkostoyliopisto + kunkin sovellusalueen vastuuhenkilö alasta riippuen.